

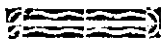

A' ROMAÍ TSASZARI ÉS AP. KIRALYI FELSEG-
NEK KEGYELMES ENGRDELMEVEL.

Indult BÉTSBÖL Szereddñ 23. Decemberben 1789.

Az Elyseumban 17 Lelket vivének a' napokban
egyszermind a' Bolondok' - Tornyába — meg-ér-
demlették! — miért?

Az írja az *Elyseumi Ujság-író*, miért nem tud-
tak' okosobban álmodni! Ezek a' Lelkek a'
felső világon mind Politikusok voltak, és különbb'
külömbb-féle Országokban Tisztviselők. Ugyan a'
zon egy időben érkeztenek ide; azért egymással itt-
barátságot tartván, a' napokban öszve beszéllének,
hogy ki ki a' maga Országáról álmodjon; és egy
helyet határoznak, hól más napra kelvén minyá-
jon meg-jelenyén, mindenik a' maga álmát elé-be-
széllené. El-telik az étzaka — el-jő a' rendelt idő
— öszve-gyűlnek, és ki ki a' maga álmát, így be-
szélli elé:

A Hollándiai Lélek. „En a' múlt ézaka, a' magam hazámban *Rotterdámban* jártam álmomban, 's hát az ugy nevezett *Pátrioták* megint fel-zendül-tenek — a' magok meg-férthetetlen tökéletes sza-badságokat kívánják — melynek el-érésére Izüntele-nül való mozgásban vagyunk, mely által az Elöl-járóknak és Tisztviselőknak minden figyelmetelisége-ket magokra vonták. Ezek már nyilvánóságoson egy-fletét Narants szin gombat viselnek a' *Kokárda* mellett, melyből a' tettik-ki, hogy a' *Brabántziai* Pártütőkkel egy húron pengnek, és tsak azt vár-ják, merre fordul a' *Brabántziai* Izél, hogy ök-is a' [vitorlát arra fordítsák. Mielőn ezen egy kitsid-dég meg-ütköztem volna, előmbe érkezik egy régi kedves barátom, tsak meg-ölel és meg-tsókol. Kér-dem tőlle: kik azok az emberek, kik-olly sebes-sen és fütyelve járnak itt az utzákon? 'S hát nem esmered őket? azok Frantziák; teli *Hollándia* Fran-tziával, és *Belgiumban-is* már mint egy 8000-en vagynak. Ez alig végzé szavait, elé áll egy

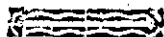
Flandriai Lélek. — „En azt álmodtam, ugy mond, mintha az ézaka álmomban Belgiumi Kereskedő lettem volna, és a' magam áros portékámat a' Ki-rályi Harmintzadon költöztetném. Tsak el-bámu-lék, hogy mind ujj Tisztviselőket látok itten. Né-zem a' Harmintzadon adatott tzédulámat és petsé-temet, hát a' van rá-írva: *A' Belgiumi szabad Túr-saság.* Megyek *Brüszszel*-felé, hát itt a' Városon kívül véghetetlen sok Hazasiakat szemlélek fegyver-ben, és ugy tették, mintha a' Város kapui ezek előtt bé-lettenek volna zárva, és belől a' város tel-lyes lett volna Tsászári fegyveresekkel. Közelebb megyek, minthogy a' városba szándékoztam, 's e-zen Istentelen zenebonás Hazasiak el-fogának, és egy fogjokkal tellyes helyre kísirének. Mielőn itt ártatlanságomról panaszalkodnám, azt mondja egy velem fogságban lévő Tiszt: mit tsudálkozol fogsá-godon! hiszem én a' R. Ts. Kurirja vagyok, Petsé-tes Leveléssel küldöttek *Brüszszelbe*; ezen Pajtá-som pedig *Brüszszelből* Béts-felé indított Kurir, 's ládd

ládd miis itt vagyunk; Leveleinket mind a' két-
tönknek el-szedték, mit tsináljunk ezen Istentelen
zenebonások ellen! Mond a' Lélek: Oh! nem igaz-
ság! nem igazság! Bizony nem igazság, felei a'
másik; de tudod-e hogy az erő ilyenkor rezel az
igazság' fejére. Itt vevém álmomban észre, hogy
itt zenebona, és pártütés vagyon. Meg irtózáram ál-
momban; de még nagyobbban is meg-rettentem vól-
na; de egy itt lévő fogoly *Gentből* egy 1. Dec. költ
Levelet vévén, fel olvasá előttem, mely szóról szó-
ra így vala: „A' zenebonás Hazafiak már kezdet-
tenek a' F. Tsászári Atyai engedelemnek füket en-
gedni. Ezek tegnap előtt öszve-valának gyölve,
és ez a' kérdés támoda köztök: „*Mellyik igazga-
tásnak formája vólna leg-jobb rádjok nézve?* Némel-
lyek az ujj Frantzia igazgatást akarák rámaul ven-
ni, mások pedig-a' Szabad-Társaságokét; de so-
kon találtatának ollyonak-is, kik az Auszriai igaz-
gatást válofzták, és ilyen 12 punktumakból álló
Plánamat készittek: „

1.) Minden eddig vólt

(A' Rossába maradott.)

Egy Német-oroszági Lélek. Én a' más világou-
 zemes *Politikus* voltam, azért álmomban-is az é-
 jel az *Europai* mostani környülállások forgottak fe-
 emben. — A' Pruszszus Udvar segitti a' *Luttikie-*
ket — *Brabántzidért.* *Luttik* városa musika-szóval,
 nagy parádéval fogodja-bé a' Pruszszus Sergeket.
 A' Muszkák *Bendert* meg-vették, és Lengyel-ország
 a' Törököktől el-szakasztatott; már most *Potemkin*
 a' *Bender* előtt álló Tábort Lengyel-országba szál-
 lithatja. — Dánia újra készül. — Svéd-ország mo-
 zog. — A' Tsászár most teszi még a' nagyobb ha-
 di-készületeket, midön a' Portával alkmban van már
 a' békeféség. — A' Frantziák lármáznak a' *Luttik-*
ben lévő Pruszszus Sergek ellen. — Anglia egy ha-
 jós Serget akar a' Portának segítségére küldeni.
 De mit használ a' tengert el-foglalni, midön már
 a' föld oda van? — Oh! — Német-oroszági frigy!
 E' dolgozik most. — A' Pruszszus Sergek a' *Lüt-*
*tiki*eknek a' *Kokárdát* meg-engedték. Itt leszfz za-
 varos a' víz. — Az Anglusok és Hollándusok tsak
 alig ha itt *Stokhsift* nem fognak.

Ezen itt elé-számlált *Elyseumbéli* Lelkek ezen
 álmaikat beszélvén egymás között az *Hóltak'* orszá-
 gában, ezt egy *Elyseumbéli Politzáj Kommissárius*
 végig halgatván, mindeniket a' *Bolondok'* *Tornya-*
ba viteté, hogy az okos Lelkeket ilyen hazug ál-
 mokkal ne hitegefsék. Találatának a' Lelkek köz-
 zül olyanok-is, kik azt kívánnyák, vala erőfitteni,
 hogy ezen álmos Lelkek nem bolondok, és hogy
 igazat beszéltének légyen. Ezeket-is azonnal fűlen
 fogák, és így mind-öszve 17 Lelkeket vivének egy-
 tzer'smind a' *Hóltak'* országabéli *Bolondok'* *Tornya-*
ba. Ekkor fel-kiált ezen szerentsétlen Lelkek köz-
 zül edgyik: Oh te bódlog felső-világ! mennyit ha-
 zudtam én ott fenn létemben, még-is, hogy az
 igaz.

igazságot okoson el-tudtam halgatni, soha a' Bolondok' Toronyába nem valék; nézd most egy álom miatt mire juték!

Az Elevenekországból ezeket írhatjuk.

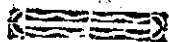
Ferentz fő Hertzeg és ennek hitelse a' fő Hertzeg Afzszony frissen vagynak. — A' Belgrád alatt meg-sebelített Hertzeg *Eszterházi Antal* Ur még ezen hónapnak 13-dikán élt, de igen vékony reménység alatt, mivel tudójének szélé mondatik meg-fértetettnek lenni. Hogy pedig mi a' Közönséges hir után hólnak irtúk, abból esett, mivel már némely jó-akarói fekete fátyollal gyászolják vala ekkor. Bizonytalan hát még eddig halála ezen vitéz Hertzegnek; de az bizonyos, hogy Keresztet nyert. A' többi Keresztet nyert Tiszt Urakkal-is minden órán szolgálunk. — A' Budai *Septemvirális* Táblán nem régiben nyugalomra lépett nagy érdemü Tanáts Ur — előbbeni Hivatala' székébe megint vizsza-ült.

Erdélyből Szebenből ezt írják Dec. 8-dikán: „Novembernek végétől fogva, az elztendőnek ezen idejéhez képest, szokotlan és rendkívül való hidegünk vagyon. A' *Reaumur* levegő mérője egészzen tegnapig mindennap 15 grádits fogokkal áll vala a' lól a' fogyaló Punktumon. A' mezők és rétek mély hóval vagynak bé-fedve. A' hegyeken és havasokon olly szörnyü nagy a' hó, hogy az *Erdély* és *Oldh-ország* között való közösülés ez által egészzen el gátaltatott, és itt tsak az élet' kotzkázta-tásával, fél-fagyva lehet, a' Paszszufokon lévő keskeny útakon, egy egy utazót látni. Terhelt szekérral éppen nem lehet járni. 30 Tsászári terhelt Tábori-szekerek, a' *Veres-toronyi* Paszszusan túl, *Kornét* és *Priporu* között a' hóba rekedtek, és temetődtek, nem-is igen látzanak, nem hogy moz-dúlhatnának; az ezekkel lévő emberek pedig, a' mint lehetett, magokat a' földbe bé-ásván, már sok napoktól fogva tsak kenyérral és vízzel táplál-jak

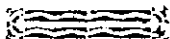
ják szegények a' fél-fagyos Leiket magokban. —
 Tegnep előtt érkezék-meg ide Obesllájdinánt Gróf
Vilhorfszki Krájovából, és mégyen szabadsággal Bétsen keresztül a' maga Hazájába Lengyel-országba.
 — Oláh-orzágból olyan tudósítások érkeztek, melyek-szerint egy Húszár Kapitány egy *Vidini* Agát el-fogott, és *Nikopolis* várofsa fel-lármáztatott vala. — Belgrádból jelentik, hogy az itt vólt *Tesztédár* már a' Nagy Vezértől *B. Laudonhoz* meg-érkezett, és egy két fél-íszák (által-vető tarisznya) békelséget alkuvó Levelet hozott *B. Laudonnak*, és *Orsovát*-is által engedte vólna, minthogy ez a' Bé-kelség punktumai-szerint-is miénk fog lenni. — A' Budai Ujság Levélből azt olvasúk, hogy a' *Budai* Posta-hivatalan a' *B. Laudon* számára 14 lovak ki-vagnak rendelve, tehát még előbb meg-érkezik Bétsbe, mintsem mi várjuk; mert mi 29-dikre várjuk, már pedig 16-dikban ki-valának a' Posta-lovak Budán számára rendelve. — Gróf Feldmarfal *Pellegrini* már Bétsbe szerentsésen meg-érkezett.

Zemlin 11. Dec. „Tegnap érkezék-meg a' *Tesztédár* Belgrádba. Ennek mi egészszén *Szemendridig* küldöttünk Posta-lovokat eleibe. Már ma minden itt lévő Talmátsoknak által kellették Belgrádba menniek. — Grádiskából-is tsak azt írják: „Azon *Pálfi*, *Eszterházi Antal*, és *Grádiskai* Sergebéli 3 osztályok, *Dubitzából* újra *Ó-Grádiskába* visszajötenek azon-kivül, hogy tsak egy ellenséget-is látanak vólna. A' *Skutari* Basa 5 helyeken próbálta vala-meg a' mi széleinken való bé-rontást; de
 min-

mindentinnen veszedelemmel kergették-vizfza, és az ő vizfza-szaladásában, a' meg áradott *Korona*-vizében sok *Tábori-készületeit* vesztette. Már most a' jó *Skutari Mahmud Basa Albániába* vizfza-tért, és egy alatta lévő *Basát Hafsán Hotát* hagyta maga helyet, ez-is *Vihátsba* ment telelni. — A' *Grádskai Sereg*' Kerületében annyi a' *Párisi Lámpás*' fára való ember, (Tolvaj) azt írják innen, a' *Budai Ujság*-szerint, hogy ezen környéket egészen nyughatatlonná tették. Itt a' napokban egy 70 esztendős ebül őszült öreget hozának fogságba, ki két ártatlan gyereket ölt-meg.

A' *Skutari Basáról* való valóságos Tudósítás:
„A' *Skutari Mahmud Basa* mintegy 35 esztendős, középszerű termetű, és nagyon barna kerek ábrázatu, fekete bajuszú, és igen tsinos Török köntösben járó Basa. Az ő alatta lévő *Tisztvilelők*: *Hafsán Hota* egy Török, és *Gyön Marko* egy Katholicus. Az ő *Sergei* 131 zászlókra valának osztva, és mintegy 25-ezer férfiakból áll vala. Ennek mintegy 500 Katholikus férfiakból álló *Testörzöi* valának, kiket ő a' maga bátorságának okáért mindig maga mellett tart vala. Vala magával 2000 tehre hordazó lova, és 700 oka tiszta arany, melyet mi egy milliom 400-ezer farintra számlálhatunk. Az ő *Táboránál* minden excessus halálosan büntettetik vala, vagy kemény veréssel. Minden kész-pénzel ki-fizetett, és igen nagy régulában tartja vala népét. Ez az ő *Boszniába* való érkezésekor sőt egy *Városban* vagy *Helységben*-is a' ma-

ga népével meg-nem szállott, hanem szüntelen a sík mezőn kelletik vala az ő népének vele edgyütt táborozni; és akár nagy akár kitsiny rangú Bolzoniai Uraságok mennek vala Udvarlására, magához nem botsátotta. Oktobernek 11-dikén meg-érkezék *Mahmud Basa* a' maga *Sergével Jaitzához*, hól már 6 hetektől fogva várakozik vala reá egy Konstantzi nápolyból küldetett *Kapidtsi*, 12-dikben meg kellett a' *Skutari Basának* a' *Mahumed* Vallására és hűségére esküdni, mellyet a' *Porta* ellen való pártütés fel meg fértett vala, ezen *Kapidtsi* kezére, és így a' *Mahumed* ellen való hitzjegésből is fel-oldoztaték.

Jegyzés. A' jövő Pénteken és Szombaton innepet fog ülni a' *Deres*, ha tsak valami szörnyü nevezetes Ujság nem adja elé magát. — A' minapi *Dobretzeni* Tudósítás lets fets embertől származott; mert ide Theo. Professornak választották ama nagy érdemü és Tudományú ifju Férfit *Szilágyi Gábor* Urat, a' mint a' minden-felől bé-érkezett Tudósítások bizonyítják.

(A' Muzsából megyen az *G. Arkos*.)